

та їх господарів. Єдине, що заборонено і за що передбачена кримінальна відповідальність – це залучення в даний бізнес неповнолітніх. Але ті, хто «наверху» зовсім не бояться відповідальності, так як їхню вину потрібно довести.

Жебрацтво – це систематичне випрошування у оточуючих людей грошей та матеріальних цінностей. Це життя за чужий рахунок, за рахунок увійти в положення та допомогти в важкій ситуації. Вид негативної маніпуляції. Основними формами жебрацтва є:

- інфантильна звичка до паразитизму, неробства і безвідповідальності до того, що добрі люди тебе завжди виручать (характерна для дітей);
- форма бізнесу, яка експлуатує почуття жалості добрих людей (характерна для шахраїв).

В теперішній час жебраки з немовлятами та маленькими дітьми на руках стали звичним явищем життя великих міст України. Слід визнати, що на даний час існує розгалужена система жебрацького «бізнесу», що робить ставку саме на дітей. Причому, чим менший вік дитини, тим більший прибуток вона може принести особі, яка її фактично експлуатує, спекуюючи на її віці.

За втягнення малолітньої дитини у жебрацтво, корисливі дорослі можуть отримати не тільки бажаний заробіток, а й від 4 до 10 років позбавлення волі. Згідно із Законом № 894-VI від 15 січня 2009 р. Кримінальний кодекс України доповнено новою статтею 150-1, яка передбачила відповідальність за використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом.

Таким чином, можна сказати, що причини його появи криються в економічному, соціальному стані суспільства. Жебрацтво є паразитуючим явищем, яке не бере участь у виробництві ніяких благ, але яке користується досягненнями продуктивних сил, суспільного розвитку та моральним станом громадян країни.

Лациба І.М.,
ад'юнкт кафедри філософії права та
юридичної логіки НАВС

ВІДОМЧА НОРМОТВОРЧІСТЬ ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНА, ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВА ПРОБЛЕМА

Становлення України як соціальної і правової держави, визначення стратегічного курсу на входження до Європейського Союзу обумовило об'єктивну необхідність докорінного оновлення системи законодавства.

Ступінь досягнення зазначеної мети значною мірою залежить від стану наукового опрацювання різноманітних проблем нормотворчості, зокрема, її аксіологічних засад. Нагальною є потреба вдосконалення механізмів нормотворення, підвищення результативності нормотворчого процесу, поліпшення якості законів, забезпечення стабільності законодавства, підвищення його соціальної ефективності. Нормативно-правова база є одним із основних засобів для ефективного управління державними справами, а від дієвості законодавства залежить соціально-економічний розвиток країни та добробут громадян.

Нормотворчістю є діяльність уповноважених державних та недержавних органів, які у межах своєї компетенції видають підзаконні акти, спрямовані на регулювання певного кола суспільних відносин. Державні органи, залежно від обсягу і специфіки компетенції, функціонального призначення та місця у системі органів державної влади, поділяються на вищі (Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України), центральні органи виконавчої влади, місцеві органи державної виконавчої влади (місцеві державні адміністрації) та локальні (посадові особи підприємств, установ та організацій). Державні органи виконавчої влади у межах своєї компетенції видають підзаконні акти, які в залежності від їх місця в апараті держави та юридичної сили поділяються на загальні, відомчі, місцеві та локальні.

Враховуючи класифікацію органів виконавчої влади за їх місцем в апараті держави та, відповідно, класифікацію підзаконних актів за їх юридичною силою, нормотворчість поділяється на такі рівні: нормотворчість вищих органів виконавчої влади, нормотворчість центральних органів виконавчої влади (відомча нормотворчість), нормотворчість місцевих органів виконавчої влади (місцева нормотворчість) та нормотворчість керівників підприємств, установ, організацій (локальна нормотворчість).

Відомча нормотворчість посідає важливе місце в правовому регулюванні певного кола суспільних відносин. Проте в науковій літературі недостатньо уваги приділяється даному правовому явищу.

Ряд науковців розглядають у своїх роботах відомчу нормотворчість як один з рівнів нормотворчості, зазначаючи при цьому лише те, що відомча нормотворчість здійснюється центральними органами виконавчої влади, результатом нормотворчої діяльності яких є відомчі підзаконні акти. При цьому в Україні досі не існує дослідження, присвяченого проблемам відомчої нормотворчості, що викликає потребу її вирішення.

Щодо тлумачення терміну «відомча» нормотворчість, то наприклад В. Коростей розглядає відомство у двох значеннях: у широкому та у вузькому. В першому значенні, на його думку, відомством

є сукупність органів, установ, що обслуговують галузь державної діяльності (міністерство, держкомітет). В другому, відомство – це головні управління, комітети, комісії, ради при Кабінеті Міністрів України.

Враховуючи вищезазначені роз'яснення даного терміна можна зробити висновок, що відомство є багатограним поняттям, а тому його слід розуміти у двох значеннях. По-перше, як сферу суспільного життя, яка входить до відання відповідної галузі державного управління, а по-друге, як сукупність центральних установ органів виконавчої влади, які обслуговують певну галузь державного управління на загальнодержавному рівні.

З розуміння «відомства» можна зробити висновок, що відомча нормотворчість націлена на регулювання певної сфери суспільних відносин, яке здійснюється центральними органами виконавчої влади по всій території України.

Відомча нормотворчість передбачає процедуру створення відомчих актів та доведення їх до адресатів, що дає підстави розглядати дану правову категорію як процес, який складається з послідовно виконаних дій. В науковій літературі прямо не зазначені стадії відомчої нормотворчості, науковці у своїх роботах лише перераховують стадії правотворчого процесу або законотворчого, але, враховуючи те, що відомча нормотворчість є частиною правотворчості, проаналізуємо стадії правотворчості та відомчої нормотворчості як цілого та частини.

Отже, відомча нормотворчість являє собою сукупність послідовно виконуваних дій, яких мають дотримуватись суб'єкти відомчої нормотворчості з метою дотримання законності у процесі створення відомчих підзаконних актів. Відомча нормотворчість, як правова категорія базується на принципах, серед яких слід виділити такі: законність, демократизм, гуманізм, науковість, професіоналізм, оперативність, планування, прогнозування, використання правового досвіду, техніко-юридична досконалість, єдиноначальність, галузевість.

Литвиненко І.В.,
молодший науковий співробітник
ВОНДР НАВС

ПОЛІТИЧНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ

Психічна діяльність людей в державі здійснюється у формі політичної участі та політичного функціонування. Якщо політичне функціонування – це професійна політична діяльність, то політична участь – це здійснення чи підтримка громадянами певних акцій,